

Üniversite : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : Kamu Hukuku
Program : Kamu Hukuku
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Durmuş Tezcan
Tez Türü ve Tarihi : Doktora Tezi – Aralık 2023

ÖZET

TÜRK CEZA HUKUKUNDA DOLANDIRICILIK SUÇU

Raif Bıkmaz

Uluslararası sözleşmeler ve millî hukuk sistemlerinde, mülkiyet hakkının temel dokunulmaz insan haklarından kabul edilmesi ile beraber mal varlığına karşı işlenen suçlar tüm hukuk sistemlerinde yerini almıştır. Türk Ceza Kanunu'nda da kişilerin mal varlığına yönelik tecavüzlerin önlenmesi açısından detaylı düzenlemeler yapılmış ve diğer medeni ülkelere göre daha ağır cezalar öngörülmüştür.

Sosyal ve ekonomik gelişmelere bağlı olarak dolandırıcılık suçunda artışlar olduğu görülmektedir. Bankacılık ve bilişim sistemlerindeki gelişmelere paralel artış gösteren dolandırıcılık suçu günümüzde sınırları aşan bir suç haline gelmiştir. Hileli davranışların çeşitlilik göstermesi, takibi zorlaştıran yöntemlerin kullanılması, bu suçla mücadeleyi zorlaştırmaktadır. Bu bakımdan dinamik bir suç özelliğini kazanan dolandırıcılık suçu ile mücadelede yeni düzenlemeler yapılması zorunlu hale gelmiştir. Türk Ceza Hukukunda en çok değişikliğe uğrayan suçlar arasında dolandırıcılık suçu düzenlemesi olduğunu söylemek mümkündür.

Dolandırıcılık suçu, bir kimsenin hileli davranışlar göstermek suretiyle muhatap aldığı kişiyi aldatıp muhatapın veya bir başkasının kaybına ve kendisi yada

başkası için bir menfaat elde etmek şeklinde tanımlamak mümkündür. Dolandırıcılık suçunda esas olan kişinin malının alınmasında hileli davranış ile rızanın alınmasıdır.

Türk Ceza Kanunu m.157. de dolandırıcılık suçunun basit şekli düzenlenmiştir. Yasanın m.158 de artırıcı nitelikli haller ve 159. Maddesi ise yaptırımı azaltıcı nitelikli halin düzenlendiği görülmektedir. Modern ceza kanunları içerisinde en detaylı düzenlemelerin yapan ceza kanunlarından biri olduğu söylenebilir.

01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren Türk Ceza Kanunu'nda dolandırıcılık suçu uygulamalarında, yasanın yürürlüğe girdiği 01/06/2005 tarihinden bu yana halen tam bir birlik oluşmadığını söylemek mümkündür. Sözleşme hürriyetinin korunması ile dolandırıcılık suçunun sınırlarının tam olarak belirlenemediği ve suç kapsamında değerlendirilebilecek birçok olayın hukuki anlaşmazlık olarak değerlendirilerek takipsiz bırakıldığı görülmektedir. Bu bakımdan Yargıtay uygulamaları detaylı incelenerek aradaki fark ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmamızda dolandırıcılık suçu beş ana bölümde inceleme konusu yapılmıştır. Birinci bölümde, dolandırıcılık suçuna ilişkin genel bilgiler ile karşılaştırmalı hukuktaki düzenlemeler, ikinci bölümde dolandırıcılık suçunun unsurları, üçüncü bölümde suçun nitelikli detaylı olarak incelenmiştir. Yazımızın dördüncü bölümünde suçun özel görünüş biçimleri, Cezayı azaltıcı haller ve beşinci bölümde ise dolandırıcılık suçunun soruşturulması, kovuşturulması ve genel hükümlerin dolandırıcılık suçundaki uygulamaları açıklanmıştır.

Ülkemizde, 765 Sy. Türk Ceza Kanunu'ndan, 5237 sy. Türk Ceza Yasasına geçilirken yasa değişikliği nedeniyle, yeni yasanın uygulamasında, doktrin ve uygulamada yaşanan tartışmalar irdelenerek dolandırıcılık suçu bütün boyutlarıyla incelenerek yol gösterici bir çalışma olması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dolandırıcılık, Mal varlığı, Aldatma, Bilişim Dolandırıcılığı, Nitelikli Dolandırıcılık, Haksız Menfaat

University : Istanbul Kültür University
Institute : Graduate Education Institute
Department : Public Law
Programme : Public Law
Supervisor : Prof. Dr. Durmuş Tezcan
Degree Awarded and Date : Phd – December 2023

ABSTRACT

FRAUD CRIME IN TURKISH CRIMINAL LAW

Raif Bıkmaz

In international conventions and national legal systems, with the acceptance of the right of property as one of the fundamental inviolable human rights, crimes against property have taken their place in all legal systems. Detailed regulations have been made in the Turkish Penal Code in order to prevent encroachments on the property of individuals and more severe penalties have been envisaged compared to other civilized countries.

It is seen that there is an increase in fraud crimes due to social and economic developments. The crime of fraud, which has increased in parallel with the developments in banking and information systems, has become a crime that transcends borders. The diversity of fraudulent behaviors and the use of methods that make it difficult to follow make the fight against this crime difficult. In this respect, it has become necessary to make new regulations in the fight against fraud, which has become a dynamic crime. It is possible to say that fraud regulation is among the crimes that have undergone the most changes in Turkish Criminal Law.

It is possible to define the crime of fraud as deceiving the person to whom he is dealing with by showing fraudulent behavior and gaining an unfair advantage for himself or someone else, to the detriment of him or someone else. The basis for the crime of fraud is to obtain consent by fraudulent behavior in taking the property of the person.

The basic form of fraud is regulated in Article 157 of the Turkish Penal Code. It is seen that in the 158th article of the law, the situations that increase the penalty and the 159th article of the law regulate the situations that reduce the penalty. It can be said that it is one of the penal laws that makes the most detailed regulations among modern penal laws.

It is possible to say that there is still no unity in the practices of fraud crimes in the Turkish Penal Code, which entered into force on 01.06.2005. It is seen that the boundaries of the crime of fraud with the protection of the freedom of contract cannot be determined exactly and many events that can be considered within the scope of the crime are considered as legal disputes and left without proceeding. In this respect, the applications of the Supreme Court have been examined in detail and the difference between them has been tried to be revealed.

In this study, the crime of fraud has been examined in five main sections. In the first part, general information about the crime of fraud and the regulations in the comparative law, in the second part, the elements of the fraudulent crime, and in the third part, the crime is examined in detail. In the 4th part of our article, the special appearance forms of the crime. In the fifth section, the cases that reduce the punishment and the investigation and prosecution of the fraud crime and the applications of the general provisions in the fraud crime are explained.

In our country, it is aimed to be a guiding study by examining the fraud crime in all its dimensions by examining the debates in doctrine and practice in the application of the new law due to the change in the law during the transition from the Turkish Penal Code No. 765 to the Turkish Penal Code No. 5237.

Keywords: Fraud, Assets, Deception, Information Fraud, Qualified Fraud, Unfair Benefit